

Stratégia vykonávania pokynov

Stratégia vykonávania pokynov obsahuje informácie pre klientov a určuje postupy Banky pre vykonávanie pokynov týkajúcich sa finančných nástrojov podľa definície smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/65/EÚ o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFID II - Markets in Financial Instruments Directive) a v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady č. 600/2014 o trhoch s finančnými nástrojmi (MiFIR - Markets in Financial Instruments Regulation) a súvisiacimi regulačnými technickými predpismi a v súlade s ust. § 73p zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o CP“). Účelom tohto dokumentu je zverejnenie stratégie vykonávania pokynov pri realizácii obchodov s finančnými nástrojmi a poskytnutie zákonom požadovaných informácií klientom Banky.

1 Základné pojmy

- a) **Banka** - OTP Banka Slovensko, a.s., IČO 31 318 916, zapísaná v Obchodnom registri: Okresný súd Bratislava I, odd. Sa. vl. č. 335/B
- b) **Finančný nástroj** - nástroj finančného trhu uvedený v prílohe č.1 Stratégie
- c) **Klient** – profesionálny alebo neprofesionálny v zmysle zákona o CP
- d) **Miesto výkonu** – miesto, kde Banka vykonáva pokyny svojich klientov a patrí sem regulovaný trh, mnohostranný obchodný systém (MTF), systematický internalizátor, tvorca trhu, iný poskytovateľ likvidity alebo osoba vykonávajúca obdobné činnosti v nečlenskom štáte
- e) **MiFID II** – (Markets in Financial Instruments Directive) – Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2014/65/EÚ o trhoch s finančnými nástrojmi a MiFIR (Markets in Financial Instruments Regulation) – Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 600/2014 o trhoch s finančnými nástrojmi, a súvisiace legislatívne predpisy (ďalej aj ako „regulácia“)
- f) **Mnohostranný obchodný systém (MTF)** - znamená mnohostranný systém prevádzkovaný investičnou spoločnosťou alebo organizátorom trhu, ktorý spája záujmy viacerých tretích strán nakupovať a predávať finančné nástroje v systéme a v súlade s nediskriminačnými pravidlami spôsobom, ktorého výsledkom je zmluva v súlade s ustanoveniami MiFID-u
- g) **OTC trh** – (Over the counter trh) predstavuje všetky trhy okrem regulovaného trhu, mnohostranného obchodného systému (MTF) a obchodovania systematického internalizátora, pričom ide predovšetkým o trhy, na ktorých poskytuje likviditu nevyhnutnú na vykonanie pokynu tvorca trhu (tzv. market maker), iný poskytovateľ likvidity alebo osoba vykonávajúca obdobné činnosti v nečlenskom štáte
- h) **Neprofesionálny klient** - klient Banky zaradený v kategórii neprofesionálny klient v zmysle zákona o CP (inak aj ako „retailový klient“)
- i) **Pokyn** - pokyn klienta na nákup alebo predaj finančného nástroja akceptovaný Bankou za účelom jeho vykonania alebo postúpenia tretej strane na vykonanie na účet klienta
- j) **Profesionálny klient** – klient Banky zaradený v kategórii profesionálny klient v zmysle zákona o CP
- k) **Regulovaný trh** - znamená multilaterálny systém prevádzkovaný a/alebo riadený organizátorom trhu, ktorý spája, alebo umožňuje spájanie záujmov viacerých tretích strán nakupovať a predávať finančné nástroje v systéme a v súlade s nediskriminačnými pravidlami spôsobom, ktorého výsledkom je zmluva týkajúca sa finančných nástrojov prijatých na obchodovanie podľa jeho pravidiel a/alebo systémov a ktorý je povolený a funguje pravidelne a v súlade s ustanoveniami MiFID-u
- l) **Stratégia** – Stratégia vykonávania pokynov
- m) **Systematický internalizátor** – obchodník s cennými papiermi, ktorý na organizovanom, opakovanom a systematickom základe obchoduje na vlastný účet tak, že vykonáva pokyny klienta mimo regulovaného trhu alebo mimo mnohostranného obchodného systému
- n) **Záväzná kotácia** – priama požiadavka klienta adresovaná Banke na poskytnutie záväznej ceny finančného nástroja za účelom realizácie obchodu na účet klienta
- o) **Pasívny pokyn** - pokyn zadaný do knihy objednávok, ktorý poskytol likviditu trhu
- p) **Agresívny pokyn** - pokyn zadaný do knihy objednávok, ktorý odobral likviditu z trhu

- q) **Nasmerovaný pokyn** - pokyn, v prípade ktorého klient pred vykonaním pokynu špecifikoval konkrétne miesto výkonu
- r) **Zákon o CP** - zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov

2 Rozsah použitia Stratégie

2.1 Stratégia sa uplatňuje pre nasledujúce investičné služby:

- a) prijatie a postúpenie pokynu klienta týkajúce sa jedného alebo viacerých finančných nástrojov,
- b) vykonanie pokynu klienta na jeho účet.

2.2 Banka uplatní postupy uvedené v stratégií vtedy, ak vykonáva pokyn klienta na jeho účet a Banka vystupuje ako obstarávateľ, sprostredkovateľ alebo vykonávateľ pokynu, kde Banka vyvíja činnosti a postupy smerujúce k vykonaniu tohto pokynu, ktoré môžu ovplyvniť výsledok vykonania pokynu. Stratégiu Banka poskytuje každému klientovi na začiatku obchodného vzťahu, resp. ak dôjde ku zmene stratégie vykonávania pokynov. Banka zároveň zverejňuje túto Stratégiu na svojich webových stránkach a klient si ju môže kedykoľvek stiahnuť.

2.3 Stratégiu Banka neuplatňuje:

- ak Banka postupuje podľa konkrétnej inštrukcie klienta,
- ak je klient klasifikovaný ako oprávnená protistrana v zmysle § 73u ods. 2 Zákona o CP,
- ak Banka poskytne na žiadosť klienta záväznú kotáciu finančného nástroja a transakcia sa uskutoční na základe tejto kotácie.

3 Finančné nástroje

3.1 Finančné nástroje sú uvedené v Prílohe č. 1 tejto Stratégie. V zmysle tejto Stratégie a platnej regulácie nepatria k finančným nástrojom spotové devízové transakcie a operácie súvisiace s poskytovaním úverov. Banka rozdeľuje finančné nástroje na (i) tie, s ktorými sa obchoduje len na regulovanom trhu, (ii) finančné nástroje, s ktorými sa obchoduje len na OTC trhu a (iii) tie, s ktorými sa obchoduje na oboch trhoch súčasne.

4 Kritéria vykonávania pokynov

4.1 Na vykonanie pokynov klientov Banka prijala súbor primeraných opatrení na dosiahnutie čo najlepšieho možného výsledku pre klienta za daných okolností. Vykonanie pokynu je ovplyvnené faktormi ako sú cena, náklady, rýchlosť, pravdepodobnosť vykonania, pravdepodobnosť vysporiadania obchodu, veľkosť, povaha alebo iné kritéria týkajúce sa vykonania pokynu.

4.2 Banka zohľadňuje pri určovaní dôležitosti jednotlivých kritérií tieto skutočnosti:

- charakteristika klienta vrátane kategórie klienta, a to či ide o neprofesionálneho alebo profesionálneho klienta,
- povaha pokynu klienta,
- charakteristika finančných nástrojov, ktoré sú predmetom tohto pokynu,
- charakteristika miest výkonu, kde môže byť pokyn postúpený

4.3 Banka pri vykonávaní pokynov klienta z hľadiska celkového plnenia dáva najväčšiu dôležitosť cene a nákladom na transakciu, ktoré vznikli klientovi a ktoré sú priamo spojené s vykonaním pokynu, vrátane poplatkov pre miesta výkonu, poplatkov za zúčtovanie a vyrovnanie a akýchkoľvek poplatkov hradených tretím osobám zapojeným do vykonania pokynu. Pre dosiahnutie najlepšieho výsledku pre klienta môže banka na základe svojho uváženia zvážiť prioritu nasledujúcich kritérií, ako sú cena, náklady, pravdepodobnosť vykonania, pravdepodobnosť vysporiadania za účelom dosiahnutia najlepšieho možného výsledku vykonania pokynu klienta.

- 4.4 Banka pri vykonávaní pokynov alebo pri rozhodnutí obchodovať s OTC produktmi kontroluje, či je cena navrhnutá klientovi spravodlivá, a to zhromažďovaním údajov o trhu použitých pri odhade ceny takého produktu, a ak je to možné, porovnaním s podobnými alebo porovnateľnými produktmi.
- 4.5 V obchodoch s finančnými nástrojmi, ktoré sa obchodujú na OTC trhoch môže Banka vystupovať ako aktívna protistrana a v niektorých prípadoch môže stanoviť cenu na základe vlastných interných modelov. V prípade obchodov na OTC trhoch sú transakcie realizované a vysporiadané mimo organizovaného obchodného systému, Banka nesmie byť braná na zodpovednosť za nevykonanie maximálneho úsilia na zabezpečenie povinností vyplývajúcich z tejto stratégie v prípade ak, realizácia alebo vysporiadanie pokynu nenastane v dôsledku porušenia povinností na strane klienta.
- 4.6 Vykonávanie pokynov s najlepším možným výsledkom sa neuplatňuje v prípade konkrétnej inštrukcie klienta. Banka vykoná pokyn v súlade s danou inštrukciou a tak si Banka splní povinnosť vykonať pokyn s najlepším možným výsledkom. Na požiadanie klienta je Banka povinná preukázať, že pokyn klienta bol vykonaný v súlade so Stratégiou a zároveň túto skutočnosť je Banka povinná preukázať na požiadanie Národnej Banky Slovenska.

5 Miesto výkonu

- 5.1 Miesto výkonu predstavuje regulovaný trh, mnohostranný obchodný systém (MTF). Ak je Banka systematický internalizátor, tvorca trhu, alebo poskytovateľ likvidity, môže byť miestom výkonu samotná Banka. V takom prípade Banka zverejňuje podrobné informácie špecifikované v regulácii.
- 5.2 Miesto výkonu môže byť aj iný systematický internalizátor, iný tvorca trhu, alebo iný poskytovateľ likvidity, alebo osoba vykonávajúca obdobné činnosti v nečlenskom štáte EÚ.
- 5.3 Banka má právo pridávať alebo odoberať miesta výkonu v súvislosti s vykonávaním stratégie, ak sa tým dosiahne najlepšie vykonanie pokynu klienta. Banka je oprávnená prehodnotiť pre konkrétne finančné nástroje miesta výkonu, aby Banke umožnili získať najlepší možný výsledok pre vykonávanie pokynov klienta. Aktuálny zoznam miest výkonu je uvedený na internetovej stránke Banky www.otpbanka.sk (Príloha č. 2 tejto Stratégie). Banka neinformuje jednotlivu klientov o zmenách v zozname miest výkonu. Banka sa súčasne zaväzuje, že nebude určovať ani účtovať poplatky a provízie spojené s vykonávaním pokynov spôsobom, ktorý by diskriminoval niektoré miesta výkonu.
- 5.4 Banka bude pri vykonávaní pokynov klienta používať pri výbere miesta výkonu nasledujúce pravidlá:
- a) v prípade finančných nástrojov obchodovaných na regulovaných trhoch, na ktoré má Banka priamy prístup, Banka vykoná pokyn klienta na regulovanom trhu, ak Banka usúdi, že takto dosiahnutý výsledok vykonania pokynu bude pre klienta predstavovať najlepší možný výsledok vykonania pokynu,
  - b) v prípade finančných nástrojov obchodovaných na regulovaných trhoch, na ktoré nemá Banka priamy prístup, môže Banka presunúť pokyn klienta na tretiu osobu prostredníctvom ktorej vstupuje na regulovaný trh, ak Banka usúdi, že takto dosiahnutý výsledok vykonania pokynu bude pre klienta predstavovať najlepší možný výsledok vykonania pokynu,
  - c) v prípade finančných nástrojov obchodovaných na OTC trhoch, Banka vykoná pokyn na OTC trhoch,
  - d) Banka bude vystupovať sama o sebe ako miesto výkonu v prípadoch, keď takto dosiahnutý výsledok vykonania pokynu bude najlepší možný pre klienta,
  - e) v prípade finančných nástrojov obchodovaných na regulovaných trhoch, Banka môže vykonať pokyn na OTC trhoch v prípade, keď takto dosiahnutý výsledok vykonania pokynu bude pre klienta najlepší možný

- 5.5 Ak Banka vystupuje ako miesto výkonu a vykoná pokyn klienta oproti vlastnému portfóliu, Banka pri určovaní ceny berie do úvahy typ finančného nástroja, likviditu daného finančného nástroja, prípadne iné skutočnosti, ktoré ovplyvňujú výšku ceny finančného nástroja a použije všetky dostupné informácie zo zdrojov, ktoré sú považované za spoľahlivé, vrátane informácií dostupných z regulovaných trhov, informácií od sprostredkovateľov reálnych dát za účelom dosiahnutia najlepšieho možného výsledku vykonania pokynu klienta. Banka použije spôsob vykonania pokynu do vlastného portfólia iba v prípadoch, kedy je odôvodnené domnievať sa, že vykonanie pokynu do vlastného portfólia zabezpečí dosiahnutie najlepšieho možného výsledku vykonania pokynu.
- 5.6 Ak existuje len 1 obchodné miesto, kde je možné zrealizovať pokyn, Banka preukáže klientovi, že realizácia jeho pokynu je najvýhodnejšia na tomto obchodnom mieste.
- 5.7 Ak Banka realizuje pokyny klientov na viacerých miestach výkonu, Banka uverejňuje päť najlepších miest výkonu, pokiaľ ide o objem obchodovania za všetky vykonané pokyny klientov na triedu finančných nástrojov. Triedy finančných nástrojov sú uvedené v prílohe č. 1 tejto Stratégie.

6 Špecifické inštrukcie klienta

- 6.1 Ak klient v pokyne uvedie špecifické inštrukcie na vykonanie pokynu, Banka vykoná pokyn na základe týchto špecifických inštrukcií klienta. V tomto prípade:
- a) Banka nebude môcť uskutočniť všetky postupy na dosiahnutie najlepšieho možného výsledku vykonania pokynu uvedené v tejto Stratégii,
  - b) Banka nenesie zodpovednosť za vykonanie takéhoto pokynu v zmysle tejto Stratégie,
  - c) výsledok dosiahnutý takto vykonaným pokynom sa bude považovať za najlepší možný výsledok,
  - d) Banka nemôže zaručiť vykonanie pokynu.

7 Monitorovanie, uverejňovanie a aktualizácia stratégie

- 7.1 Banka bude pravidelne monitorovať a najmenej raz ročne aktualizovať Stratégiu vykonávania pokynov pre získavanie najlepšieho možného výsledku pre svojich klientov pri vykonávaní pokynov. Banka oznámi klientom všetky podstatné zmeny svojich opatrení na vykonávanie pokynov alebo zmeny Stratégie prostredníctvom zverejnenia aktualizovanej verzie Stratégie na adrese www.otpbanka.sk. Banka bude aktualizovať zoznam miest výkonu na adrese www.otpbanka.sk, pričom Banka nie je povinná informovať klienta o zmenách uskutočnených v zozname miest výkonu.
- 7.2 Na základe výsledkov priebežného monitoringu vyberie Banka také obchodné miesto, na ktorom je zrealizovanie pokynu najvýhodnejšie pre klienta.
- 7.3 Banka pravidelne prehodnocuje, či na vykonávanie pokynov na istý druh investičných služieb nepribudli iné obchodné miesta, kde by bola realizácia pokynu klienta výhodnejšia pre klienta.
- 7.4 Banka je zodpovedná za priebežnú realizáciu monitoringu kvality vykonávania pokynov.
- 7.5 Banka je povinná zvážiť aj možnosť odovzdania pokynu klienta inej investičnej spoločnosti namiesto realizácie pokynu v Banke, ak by takáto možnosť znamenala výhodnejšiu realizáciu pokynu pre klienta.
- 7.6 Uverejňovanie miest výkonu týkajúce sa retailových a profesionálnych klientov obsahuje tieto informácie:
- a) trieda finančných nástrojov,
  - b) názov a identifikátor miesta,

- c) objem pokynov klientov vykonaných na danom mieste výkonu vyjadrený ako percentuálny podiel z celkového objemu vykonaných pokynov,
  - d) počet pokynov klientov vykonaných na danom mieste výkonu vyjadrený ako percentuálny podiel z celkového počtu vykonaných pokynov,
  - e) percentuálny podiel vykonaných pokynov uvedených v písmene d), ktoré boli pasívnymi a agresívnymi pokynmi,
  - f) percentuálny podiel pokynov uvedených v písmene d), ktoré boli nasmerovanými pokynmi,
  - g) potvrdenie, či Banka v predchádzajúcom roku v danej triede finančných nástrojov vykonala v priemere menej než jeden obchod na pracovný deň.
- 7.7 Banka uverejňuje päť najlepších miest výkonu, pokiaľ ide o objem obchodovania za všetky vykonané pokyny klientov súvisiace s transakciami financovania prostredníctvom cenných papierov za príslušnú triedu finančných nástrojov. Toto uverejnenie obsahuje tieto informácie:
- a) objem pokynov klientov vykonaných na danom mieste výkonu vyjadrený ako percentuálny podiel z celkového objemu vykonaných pokynov,
  - b) počet pokynov klientov vykonaných na danom mieste výkonu vyjadrený ako percentuálny podiel z celkového počtu vykonaných pokynov,
  - c) potvrdenie, či Banka v predchádzajúcom roku v danej triede finančných nástrojov vykonala v priemere menej než jeden obchod na pracovný deň.
- 7.8 Banka uverejňuje pre každú triedu finančných nástrojov súhrn analýzy a záverov, ktoré vychádzajú z podrobného monitorovania kvality vykonávania dosiahnutej na miestach výkonu, na ktorých v predchádzajúcom roku vykonávala všetky pokyny klientov. Informácie obsahujú:
- a) vysvetlenie relatívnej dôležitosti, ktorú Banka priložila faktorom vplyvujúcim na vykonanie pokynov, ako sú cena, náklady, rýchlosť, pravdepodobnosť vykonania alebo akékoľvek iné aspekty vrátane kvalitatívnych faktorov, pri posudzovaní kvality vykonávania,
  - b) opis všetkých úzkych väzieb, konfliktov záujmov a spoločného vlastníctva vo vzťahu ku ktorýmkoľvek miestam výkonu používaným na vykonávanie pokynov,
  - c) opis akýchkoľvek osobitných dohôd s ktorýmkoľvek miestami výkonu týkajúcich sa vykonaných alebo prijatých platieb, získaných zliav, rabatov alebo nepeňažných benefitov,
  - d) vysvetlenie faktorov, ktoré viedli k zmene na zozname miest výkonu uvedenom v prílohe č. 2 tejto Stratégie, ak k takejto zmene došlo,
  - e) vysvetlenie, akým spôsobom sa vykonanie pokynov líši v závislosti od kategorizácie klientov, ak Banka zaobchádza s jednotlivými kategóriami klientov rozdielne a ak to môže ovplyvniť opatrenia na vykonávanie pokynov,
  - f) vysvetlenie, či sa pri vykonávaní pokynov retailových klientov uprednostnili iné kritériá, než je okamžitá cena a náklady, a ako boli tieto iné kritériá nápomocné pri realizácii najlepšieho možného výsledku z hľadiska celkového plnenia pre klienta,
  - a) ak sa Banka stala systematickým internalizátorom alebo poskytovateľom likvidity informácie obsahujú vysvetlenie, akým spôsobom Banka použila prípadné údaje alebo nástroje týkajúce sa kvality vykonávania
- 7.9 Banka uverejňuje vyššie uvedené informácie v strojovo čitateľnom elektronickom formáte na svojich webových stránkach tak, aby si ich verejnosť mohla stiahnuť. Takto uverejnené informácie banka ponechá na svojich webových stránkach prístupné verejnosti po dobu najmenej 2 roky.

Prehľad finančných nástrojov a investičných služieb, investičných činností a vedľajších služieb v zmysle zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, na ktoré je OTP Banka Slovensko a.s. oprávnená a ktoré zároveň aktívne ponúka

Investičné služby:

1. prijatie a postúpenie pokynu klienta týkajúceho sa jedného alebo viacerých finančných nástrojov vo vzťahu k finančným nástrojom:
  - a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) nástroje peňažného trhu,
  - c) cenné papiere alebo majetkové účasti subjektov kolektívneho investovania,
2. vykonanie pokynu klienta na jeho účet vo vzťahu k finančným nástrojom:
  - a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) nástroje peňažného trhu,
  - c) cenné papiere alebo majetkové účasti subjektov kolektívneho investovania,
3. obchodovanie na vlastný účet vo vzťahu k finančným nástrojom:
  - a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) nástroje peňažného trhu,
  - c) cenné papiere alebo majetkové účasti subjektov kolektívneho investovania,
  - d) forwardy týkajúce sa mien, ktoré môžu byť vyrovnané doručením alebo v hotovosti,
4. upisovanie a umiestňovanie finančných nástrojov na základe pevného záväzku vo vzťahu k prevoditeľným cenným papierom,
5. umiestňovanie finančných nástrojov bez pevného záväzku vo vzťahu k finančným nástrojom:
  - a) prevoditeľné cenné papiere,
  - b) cenné papiere alebo majetkové účasti subjektov kolektívneho investovania

Vedľajšie služby:

6. vykonávanie obchodov s devízovými hodnotami, ak sú tie spojené s poskytovaním investičných služieb,
7. služby spojené s upisovaním finančných nástrojov.

Triedy finančných nástrojov:

- a) Kapitálové nástroje – akcie a vkladové potvrdenky
  - i) veľkosť tiku – pásma likvidity 5 a 6 (od 2 000 obchodov za deň)
  - ii) veľkosť tiku – pásma likvidity 3 a 4 (od 80 do 1 999 obchodov za deň)
  - iii) veľkosť tiku – pásma likvidity 1 a 2 (od 0 do 79 obchodov za deň)
- b) dlhové nástroje
  - i) dlhopisy
  - ii) nástroje peňažného trhu
- c) úrokové deriváty
  - i) futures a opcie prijaté na obchodovanie na obchodnom mieste
  - ii) swapy, forwardy a iné úrokové deriváty
- d) kreditné deriváty
  - i) futures a opcie prijaté na obchodovanie na obchodnom mieste
  - ii) iné kreditné deriváty
- e) menové deriváty
  - i) futures a opcie prijaté na obchodovanie na obchodnom mieste
  - ii) swapy, forwardy a iné menové deriváty
- f) štruktúrované finančné nástroje
- g) akciové deriváty
  - i) opcie a futures prijaté na obchodovanie na obchodnom mieste

- ii) swapy a iné akciové deriváty
- h) sekuritizované deriváty
  - i) warranty a certifikáty
  - ii) iné sekuritizované deriváty
- i) komoditné deriváty, deriváty na emisné kvóty
  - i) opcie a futures prijaté na obchodovanie na obchodnom mieste
  - ii) iné komoditné deriváty a deriváty na emisné kvóty
- j) rozdielové zmluvy
- k) produkty obchodované na burze (fondy obchodované na burze, cenné papiere obchodované na burze a komodity)
- l) obchodované na burze)
- m) emisné kvóty
- n) iné nástroje

Zoznam miest výkonu

Finančný nástroj	Miesto výkonu
Akcie	Burza cenných papierov Bratislava
Dlhopisy	Burza cenných papierov Bratislava
	OTC
	OTP Banka Slovensko, a.s.
Nástroje peňažného trhu - zmenka	OTP Banka Slovensko, a.s.

Opis finančných nástrojov a riziká s nimi spojené

Akcia

Akcia je cenný papier, ktorý vyjadruje podiel na základom imaní akciovej spoločnosti. Majiteľ akcie je akcionár a má práva podieľať sa podľa zákona a stanov akciovej spoločnosti na jej riadení, zisku, resp. na likvidačnom zostatku po zániku spoločnosti. Vlastníctvo akcie je teda vyjadrením súhrnu práv a povinností akcionára.

Štandardná (tiež označovaná ako kmeňová) akcia obvykle nemá určenú splatnosť ani žiadny úrokový výnos. Typické náležitosti akcie a dôležité informácie sú:

- obchodné meno a sídlo spoločnosti
- menovitá hodnota akcie
- dátum vydania akcie
- výška základného imania a počet všetkých akcií danej spoločnosti k dátumu vydania akcie
- označenie kódom ISIN (International Securities Identification Number) podľa medzinárodného systému číslovania na identifikáciu cenných papierov
- emisný kurz, t.j. cena, za ktorú bola akcia vydaná
- trhovú cenu, t.j. cenu za ktorú sa akcia aktuálne obchoduje
- dividenda – podiel zo zisku spoločnosti, ktorý určuje valné zhromaždenie podľa výsledku hospodárenia spoločnosti na rozdelenie medzi akcionárov
- dátum výplaty dividend

Výšku dividend ani vývoj ceny akcie nie je možné vopred určiť. Trhová cena akcie môže rásť alebo klesať. Trhová cena akcie závisí výlučne od ponuky a dopytu na akciovom trhu.

Akcionár nemá právo na vopred garantované výnosy z obchodovania s akciami.

Riziká spojené s obchodovaním s akciami

- Riziko pohybu trhovej ceny akcie (akciové riziko) - s investovaním do akcií je spojené riziko poklesu ceny akcie. Napr. ak akcionár kúpi 1 akciu za cenu 100 EUR, následne jej cena poklesne na 94 EUR, akcionár bude mať stratu 6 EUR
- Riziko nízkych/žiadnych dividend – výplata dividend závisí od rozhodnutia valného zhromaždenia. Obvykle ak spoločnosť zle hospodári, valné zhromaždenie rozhodne o výplate veľmi nízkej alebo žiadnej dividendy. Valné zhromaždenie môže rozhodnúť o nevyplatení dividend aj ak spoločnosť má kladný hospodársky výsledok.
- Riziko likvidity akciového trhu (likviditné riziko) - Ak sa s akciami málo obchoduje, môže sa stať, že pri predaji sa nenájde žiadny záujemca o kúpu akcie za primeranú cenu. Akcia je v takom prípade predaná za nižšiu (menej výhodnú) cenu, alebo nemôže byť predaná vôbec. Záujemca o predaj akcie vtedy utrpí stratu.
- Kreditné riziko emitenta akcií – ak emitent akcií - akciová spoločnosť – skrachuje, investor s veľkou pravdepodobnosťou stratí celú investovanú sumu do akcií.
- Devízové riziko – ak je akcia vydaná v cudzej mene, môže byť s jej nákupom spojené aj riziko negatívneho pohybu devízových kurzov.

Dlhopis

Dlhopis je obchodovateľný cenný papier, ktorý vydáva emitent za účelom požičania si finančných prostriedkov na kapitálovom trhu. Majiteľ dlhopisu má právo požadovať splácanie dlžnej sumy v menovitej hodnote a vyplácanie výnosov k určitému dátumu. Emitent dlhopisu má povinnosť tieto záväzky splniť.

Majiteľ štandardného dlhopisu nemá právo zúčastňovať sa na valnom zhromaždení emitenta a ani inak ovplyvňovať riadenie spoločnosti emitenta. Majiteľ dlhopisu je veriteľom voči emitentovi a emitent je dlžníkom voči majiteľovi dlhopisu. Po vyplatení všetkých výnosov a menovitej hodnoty dlhopis zaniká. Dlhopis má obvykle vopred určenú splatnosť.

Úrokové výnosy dlhopisov (kupóny) sa zvyčajne vyplácajú v pravidelných intervaloch podľa emisných podmienok.

Existuje viacero druhov dlhopisov (hypotekárne záložne listy, kryté, konvertibilné), ktoré môžu mať rôzne špecifiká a menšie aj väčšie riziká. Tie je možné identifikovať podľa náležitostí a týchto dôležitých vlastností dlhopisu:

- obchodné meno emitenta
- názov dlhopisu a označenie kódom ISIN (International Securities Identification Number) podľa medzinárodného systému číslovania na identifikáciu cenných papierov
- menovitá hodnota dlhopisu
- dátum vydania dlhopisu dátum splatnosti dlhopisu
- spôsob určenia výnosu - kupónu (napr. fixný alebo variabilný) a termíny jeho výplaty
- záväzok emitenta splatiť menovitú hodnotu dlhopisu v určenom termíne
- emisný kurz, t.j. cena, za ktorú bol dlhopis vydaný
- trhovú cenu, t.j. cena za ktorú sa dlhopis aktuálne obchoduje

Trhová cena dlhopisu môže rásť alebo klesať, jej vývoj obvykle odvíja od aktuálnej kredibility emitenta a od vývoja úrokových výnosov na finančnom trhu.

Riziká

Obchodovanie s dlhopismi je spojené najmä s rizikom poklesu hodnoty dlhopisu oproti hodnote za ktorú investor dlhopis kúpil, ako aj splnením záväzku emitenta dlhopisu. Hodnota dlhopisu závisí od viacerých faktorov a jednotlivé riziká sú najmä tieto:

- Riziko pohybu trhovej ceny dlhopisu (akciové riziko) - s investovaním do dlhopisov je spojené najmä riziko poklesu ceny dlhopisu. Napr. ak investor kúpi 1 dlhopis za cenu 100 EUR, následne jeho cena poklesne na 94 EUR, investor bude mať stratu 6 EUR
- Úrokové riziko je riziko poklesu hodnoty dlhopisu v dôsledku zmeny úrokových sadzieb. V prípade nárastu úrokových sadzieb pred splatnosťou dlhopisu cena dlhopisu obvykle klesá.
- Riziko likvidity dlhopisového trhu (likviditné riziko) - Ak sa s dlhopismi málo obchoduje, môže sa stať, že pri predaji sa nenájde žiadny záujemca o kúpu dlhopisu za primeranú cenu. Dlhopis je v takom prípade predaný za nižšiu (menej výhodnú) cenu, alebo nemôže byť predaný vôbec. Záujemca o predaj dlhopisu vtedy utrpí stratu.
- Kreditné riziko emitenta dlhopisu – ak emitent dlhopisu skrachuje, resp. dostane sa do finančných problémov, investor obvykle stratí istú časť investovanej sumy alebo celú investovanú sumu.
- Devízové riziko – ak je dlhopis vydaný v cudzej mene, môže byť s jeho nákupom spojené aj riziko negatívneho pohybu devízových kurzov.

Cenný papier vydaný subjektom kolektívneho investovania (podielový list)

Podielový list je cenný papier, ktorý vyjadruje spoluúčasť na majetku podielového fondu. Podielový fond nie je právnickou osobou, ale je spoločný majetok podielnikov, ktorý je spravovaný správcovskou spoločnosťou. Správcovská spoločnosť je regulovaná právnická osoba, ktorá zhromažďuje peňažné prostriedky od investorov – podielnikov, a následne ich spravuje v zmysle zákona. Majiteľ (podielnik) má právo na zodpovedajúci podiel na majetku v podielovom fonde a tiež právo podieľať sa na výnose z tohto majetku.

Podielový fond môžu tvoriť napr. cenné papiere, peňažné prostriedky alebo iné majetkové hodnoty, ktoré sú v spoločnom vlastníctve podielnikov. Štandardný otvorený podielový fond obvykle nemá splatnosť a investori môžu svoje podiely kedykoľvek nakupovať alebo predávať za aktuálnu trhovú cenu. Dôležité informácie o charaktere fondu sú uvedené v predajnom prospekte, ktorý obsahuje najmä:

- základné informácie o podielovom fonde (názov fondu, dátum vzniku, príp. dobu, na ktorú bol vydaný),
- informácie o správcovskej spoločnosti,
- informácie o depozitárovi, ktorý vedie účty podielových fondov a kontroluje operácie fondu,
- spôsob a podmienky vydávania a vyplácania podielových listov,
- pravidlá používania výnosov fondu,
- informácie o odmene správcu a nákladoch spojených s investovaním do fondu,
- investičnú stratégiu fondu,
- pravidlá oceňovania majetku fondu a výpočtu aktuálnej hodnoty

Vývoj ceny podielového fondu nie je možné vopred určiť. Trhová cena fondu môže rásť alebo klesať, a závisí výlučne od trhových cien aktív a finančných nástrojov, s ktorými v rámci fondu obchoduje správcovská spoločnosť.

Riziká spojené s investovaním do podielových listov:

- Riziko pohybu ceny fondu - s investovaním do fondu je spojené riziko poklesu ceny. Napr. ak podielnik kúpi 1 podielový list za cenu 100 EUR, následne jeho cena poklesne na 98 EUR, podielnik bude mať stratu 2 EUR. Okrem toho zaplatí odmenu správcovi fondu.
- Sekundárne riziká trhových cien jednotlivých aktív fondu – v závislosti na type podielového fondu a aktív, do ktorých správca fondu investuje, môžu vznikáť viaceré trhové riziká. Tieto sa však prejavujú v aktuálnej cene fondu a podielnik nie je týmto rizikám priamo vystavený, pretože ich riadi správcovská spoločnosť. Najvýznamnejšie sekundárne riziká podielového fondu môžu byť napr.:
  - Akciové riziko - riziko pohybu trhovej ceny akcií vo fonde
  - Úrokové riziko - riziko poklesu hodnoty dlhopisov vo fonde v dôsledku zmeny úrokových sadzieb
  - Kreditné riziko emitentov - ak emitent aktív fondu skrachuje, resp. dostane sa do finančných problémov, fond obvykle stratí istú časť investovanej sumy.
  - Devízové riziko – ak sú niektoré aktíva fondu investované v cudzej mene a nie sú zabezpečené proti pohybu devízových kurzov.
  - Riziko likvidity - ak trh akcií, dlhopisov alebo iných aktív vo fonde nie je likvidný, môže sa stať, že pri predaji nenájde správca žiadneho záujemcu o kúpu týchto aktív za primeranú cenu, a cena fondu tým poklesne

Termínová menová konverzia

Termínovaná menová konverzia je devízový obchod – výmena jednej meny za inú – s dátumom splatnosti v budúcnosti. Takýto obchod sa nazýva aj devízový forward alebo FX forward.

Štandardné náležitosti devízového forwardu sú takéto:

- Predstavuje nákup alebo predaj určitého množstva jednej meny za druhú menu pri dohodnutom kurze
- Dohodnutý kurz vyplýva z aktuálneho trhového devízového kurzu zúčastnených mien a z ich úrokových sadzieb na obdobie devízového forwardu.
- Deň splatnosti je dohodnutý v čase obchodu. Môže to byť buď pevne stanovený dátum, alebo interval dátumov. Dátum splatnosti môže najskôr 3 pracovné dni po dni obchodu, inak sa obchod nepovažuje za termínovanú transakciu
- Devízový forward nemá žiadny úrokový výnos.

- Devízový forward sa obvykle používa na zabezpečenie si budúceho devízového kurzu.
- Pri splatnosti devízového forwardu si zmluvné strany vzájomne uhradia dohodnuté objemy v príslušnej mene.

Riziká

Najväčším rizikom pri devízovom forwarde je riziko pohybu devízového kurzu. Ďalšie riziká sú minoritné.

- Riziko pohybu výmenného kurzu (devízové riziko) - ak dôjde na finančnom trhu k pohybu devízového kurzu počas doby trvania devízového forwardu, môže každá zmluvná strana utrpieť nerealizovanú stratu. Táto strata by sa zrealizovala pri prípadnom predčasnom ukončení devízového obchodu. Napr. ak investor kúpi 100 tisíc EUR za USD so splatnosťou o 1 mesiac pri kurze 1,1500, a následne po 1 týždni sa kurz EUR/USD zmení na 1,1300, investor bude mať nerealizovanú stratu $(1,1300 - 1,1500) \times 100\,000 = 2000$ USD. Takto vypočítanú nerealizovanú stratu možno chápať tak, že ak by investor forwardový obchod pred týždňom nezrealizoval, tak by si dnes mohol kúpiť EUR za doláre lacnejšie.
- Úrokové riziko – pohyb úrokových sadzieb jednej alebo druhej meny má tiež vplyv na výsledný forwardový devízový kurz, predstavuje teda riziko, ale keďže vplyv sadzieb na kurz je relatívne nízky, toto riziko možno označiť za zanedbateľné
- Riziko likvidity devízového trhu (likviditné riziko) – ak by jedna zo zmluvných strán v devízovom forwarde chcela svoju devízovú pozíciu uzavrieť, bolo by to možné protiobchodom na devízovom trhu. Ak by v tom čase neboli na trhu žiadne dopyty ani ponuky na obchodovanie, nebolo by možno devízovú pozíciu uzatvoriť. Toto predstavuje riziko likvidity devízového trhu.
- Kreditné riziko protistrany a riziko nahradenia transakcie – ak jedna zo zmluvných strán v devízovom forwardovom obchode skrachuje, resp. dostane sa do finančných problémov, druhá protistrana musí nahradiť svoj pôvodný devízový forward transakciou s novou protistranou, avšak za nových trhových podmienok, ktoré môžu byť odlišné od pôvodných.